

Образецът на частична предварителна оценка на въздействието влиза в сила от 01 януари 2021 г.

Частична предварителна оценка на въздействието	
Институция: Министерство на регионалното развитие и благоустройството	Нормативен акт: Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие, приет с Постановление № 183 на Министерския съвет от 2020 г. (обн., ДВ, бр. 70 от 2020 г.)
☒ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☐ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: 2022 г.
Лице за контакт: Ивайло Стоянов, началник отдел „Стратегическо планиране и програмиране“, ГД „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“, МРРБ	Телефон и ел. поща: + 359 2 9405 627
1. Проблем/проблеми за решаване: 1.1. <i>Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.</i> Действащата до момента национална политика за регионално и пространствено развитие и постигнатото в преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия и неравенства показва недостатъчна ефективност, голям брой стратегически документи, неефективен механизъм за контрол и оценка на стратегическите документи, наличие на големи диспропорции в развитието и изоставане на българските райони по ключови социално-икономически показатели в сравнение с останалите страни от Европейския съюз. Особено тревожен е изводът, че досегашната регионална политика в страната не може да отчете сериозни резултати, след като е налице задълбочаване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия и неравенства. Всичко това, заедно със забавения икономически растеж, както и необходимостта от по-ефективно използване на Европейските фондове за споделено управление (ЕФСУ) чрез интегриране на секторните приоритети и цели с тези на регионалната политика, и създаване на условия за по-балансирано и устойчиво развитие, доказва, че е необходимо да се извърши нормативна промяна в законодателната рамка за регионално развитие и пространствено планиране, която да доведе до нов и адекватен подход към регионалната политика в подготовката и изпълнението на целите за регионалното развитие в периода 2021-2027 г. Важна стъпка в този процес е изменението на основния нормативен акт за прилагането на политиката за регионално развитие, а именно Закона за регионалното развитие (ЗРР). ЗРР е изменен с Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (обн., ДВ, бр.51 от 2022 г.).	

Съгласно Параграф 55 от Предходните и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие (обн. - ДВ, бр. 21 от 2020 г., в сила от 13.03.2020 г.), правилникът за прилагане на закона се привежда в съответствие със закона в 6-месечен срок от влизането в сила на последния.

С Постановление на Министерския съвет №183 от 4 август 2020 г. е приет нов Правилник за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР).

Основната цел на политиката за регионално развитие в България е да създаде жизнени, икономически силни и устойчиви региони като отговор на неблагоприятните демографски тенденции и задълбочаване на между- и вътрешнорегионалните различия. Специфичните цели включват:

- Справяне с негативните демографски тенденции и намаляване на регионалните различия по отношение на населението
- Увеличаване на икономическия растеж на българските региони
- Насърчаване на балансирано териториално развитие чрез полицентрична мрежа от градове, подкрепена от интегрирани инвестиции.

Горепосочените цели се предвиждат да бъдат постигнати чрез значителна промяна в отношението, възгледите и перспективите към регионалното развитие, което ще се реализира чрез прилагането на интегриран териториален подход. Във фокуса на интегрирания териториален подход е ефективното използване на потенциала на всяка територия в тесен диалог и сътрудничество между институции, работещи на различни нива на управление, както и други заинтересовани страни, действащи на съответната територия.

Паралелно с постигнатия напредък в някои области, предимно в Югозападен район, във всички останали райони от ниво NUTS 2 не са постигнати средните стойности на важни показатели за демографско и социално-икономическо развитие. Страната ни е в групата на последните 10 държави по БВП, продължителност на живота, обща и детска смъртност, изследвания, технологии и иновации и регионална конкурентоспособност. Областите, в които страната отчита напредък – намаляването на емисиите на парникови газове, използването на ВЕИ, намаляването на младежката безработица и развитието на телекомуникационната инфраструктура, изискват продължаващо внимание за решаване на съпътстващите ги и нерешени проблеми.

Обобщените изводи относно междурегионалните различия са следните:

- Целите на регионалната политика във всеки от районите от ниво 2 ще се определят от необходимото въздействие за подобряване на техните потенциали, ускоряване на социално-икономическия растеж и елиминиране на острите регионални различия. Ефективността на политиката за регионално развитие и намаляване на междурегионалните различия може да се постигне чрез териториален подход и по-добра териториална координация на политиките на секторните министерства.
- Динамиката на междурегионалните различия в демографското и социално-икономическото развитие на регионите от ниво NUTS 2 показва, че за анализирания период те се запазват или увеличават. Тяхната амплитуда в преобладаващите случаи се формира от стойностите на показателите в Северозападен и Югозападен регион, които формират минималните и максимални равнища на стойностите им. Разликата между северозападните и югозападните райони във формирането на БВП е 593%.
- Като положителна тенденция следва да се определи, че показателите, свързани с НИРД и иновациите, в т.ч. делът на малките и средните иновативни предприятия - % от всички МСП и делът на МСП, реализирали нови или усъвършенствани продукти, нови за пазара - % от всички МСП, в Северозападен район показват нарастване (средният на региона е 6,2%),

докато в останалите райони от ниво 2 се отбелязва негативна тенденция на намаление на техните стойности.

- Тенденция на междурегионално сближаване се наблюдава по отношение на достъпа и използването на интернет от населението, но при значително изоставане от средноевропейските показатели, особено по отношение на лицата, които имат основни цифрови умения.
- Основното различие, което се задълбочава в годините след прехода към пазарна икономика, е диференциацията в демографското и социално-икономическото развитие на районите в Северна и Южна България.
- Северозападен регион е най-слаборазвитият регион в България. Оценките показват изчерпване/деструктуриране на неговите вътрешни потенциали за развитие и необходимостта от значителни външни въздействия, които в по-дългосрочен план да допринесат за ускореното му развитие и повишаване на неговата конкурентоспособност.
- Подкрепата на по-слаборазвитите региони изискват системна и интегрирана насоченост чрез създаване на подходящи схеми и инструменти в демографската, образователната, икономическата, иновационната политика, политиката в областта на цифровите технологии, социалната, културна и жилищна политика. В отговор на това и съобразено с предвиденото допълващо финансиране по линия на подкрепата за по-слабо развитите региони, в периода 2021-2027 г. ще се предоставя приоритетно подпомагане на Северозападен и Северен централен регион.

Изводите от анализа на междурегионалните различия и сравненията с развитието на районите от ниво 2 в ЕС показват, че всички региони от ниво 2, с изключение на Югозападен, не достигат/догонват средните показатели, характеризиращи демографското и социално-икономическо развитие. Това заключение се основава на анализ на статистическите данни, а ето и някои от тях:

- Продължителността на живота в ЕС е 81 години, а в България е 75 години, 74,7 г. за Северозападния район.
- Смъртността в ЕС е 10.3 ‰, докато в България достига 15.4 ‰, а в Северозападния район достига 20,5 ‰.
- Детската смъртност в ЕС е 3,5 ‰, а в България е 5,8 ‰, достигайки 7,9 ‰ в Северозападния район.
- Делът на ранно напусналите образование на възраст 18-24 години в ЕС е 10,6%, докато в Северозападния район е 22,9%.
- Българските региони имат един от най-високите проценти на младежи (15-24), незаети в трудова дейност, образование или обучение в ЕС. Средната стойност за ЕС е 10,1%, докато в Югоизточния район е 21,2%.
- Делът на населението на възраст 30-34 години с по-ниско от основно и средно образование в ЕС е 16,4%, докато в Северозападния район достига 24,4%.
- Делът на населението на възраст 30-34 години с висше образование в ЕС е 40,7%, докато в Северозападния район е 18,9%.
- Коефициентът на заетост в ЕС на лица 15-64 г. е 67.6%, докато в Северозападния район е 59,7%.
- Коефициентът на заетост в ЕС на лица на възраст 20-64 г. е 75,4%, докато в Северозападния район е 64.8%.
- Нивото на безработица в ЕС е 6,7%, докато в Северозападния район достига 10,9%.
- БВП на глава от населението в Северозападния район е 33,4% от средния за ЕС.
- Производителността на труда в България е 48,8% от средната за ЕС.
- Разходите за НИРД на човек в ЕС е 625,8 евро, докато в Югоизточния район е 19,1 евро.

- Разходите за НИРД като % от БВП в ЕС са 2,22%, докато в Югоизточен район са 0,32%.
- Използването на интернет от физически лица в ЕС е 87%, докато в Северозападния район е 62,2%.
- Населението в риск от бедност или социално изключване в ЕС е 22,4%, докато в България е 32,5%, а в Северозападния район е 41,2%.
- През 2018 г. 17,1% от населението на ЕС-27 живее в пренаселени жилища, а в България 41% от населението.
- Близо 40% от населението на България не е в състояние да поддържа домовете си достатъчно отоплени, при средно 11% за ЕС-27.

Българските региони, с изключение на Югозападен, по показателя БВП на глава от населението (определящ равнището на развитие), остават в десетката на най-слаборазвитите региони в ЕС за целия период на членство на страната. България е с най-ниски стойности на индекса за регионална конкурентоспособност и единствено Югозападният регион има по-добри показатели. Стойността в Северозападния регион е -1,40. Една от основните причини за това изоставане е по-слабото развитие на изследователската дейност, технологиите и иновациите.

Някои от отбелязаните промени в регионалното развитие, които водят до нарастване на вътрешнорегионалните различия, се дължат на „ново развитие“ на определени части на страната (общини, градове, градски ареали). Те могат да се определят като положителни тенденции, като това ново развитие следва да бъде „разпространено“ в по-големи пространствени структури и да обхване повече региони. Това развитие води до „отключване“ на нови регионални потенциали, чрез тяхната подкрепа и развитие и е многопланов процес, обхващащ икономическия ръст, създаденото в сектора на иновациите и бизнес начинанията, ръста на производителността на труда, конкурентоспособна икономика и индустриално развитие, подобряване на стандарта на живот на населението.

Кризата от епидемията на Ковид-19 оказва съществено влияние върху социално-икономическите показатели на развитие на отделните региони. Наличната информация дава възможност да се оцени въздействието върху вътрешно регионалните различия в пазара на труда. Всички области са увеличили нивото на безработица с 2-4%, а за страната като цяло то се е увеличило от 5,5% през декември 2019 г. на 8,6% в края на април 2020 г.

Необходимо е с инструментите на регионалната политика да се преодоляват или смекчават най-острите от тях, които имат негативно влияние върху стандартите на живот и социално-икономическия растеж. В условията на догонващ икономически растеж, регионалните различия ще останат значителни и през следващите години и десетилетия, но политиката за регионално развитие следва да въздейства върху изостаналостта и дори обезлюдяването на определени региони, като за целта се използват различни инструменти.

Необходимостта от засилване на политиките, базирани на местни специфики, които да съответстват на местните нужди и специфичните потенциали на територията, се основава и на опита от последните два програмни периода – 2007-2013 г. и 2014-2020 г. Подходът, използван досега за определяне на финансирането от ЕС въз основа на секторни приоритети и за разделяне на градските и селските райони, доведе до нездравословна конкуренция между общините и до задълбочаване на междурегионалните, вътрешнорегионалните и дори общинските неравенства и дисбаланси.

За да се гарантира изпълнението на националните приоритети на отделните секторни политики, се предвижда интегрираните териториални инвестиции през новия програмен период 2021-2027 г. да се реализират чрез прилагане на подхода „отдолу-нагоре“ в координация с подхода „отгоре-надолу“, при който се изисква съответствие на всички подпомагани интервенции с целите на секторните политики. Пресечната точка между двата подхода ще се осигури на етапа на подбор на операциите чрез определените в координация с териториалните органи критерии за подбор на

операции, съответстващи на секторните стратегии и картите на услугите, отразени в съответните териториални стратегии на ниво NUTS 2.

С оглед настъпването на новия програмен период, в изменения ЗРР са разписани видовете стратегически документи за регионално и пространствено развитие, които са основен инструмент за провеждането на регионалната политика и новите функции на регионалните съвети за развитие (РСР), които са органите за координиране на държавната политика за регионално развитие в регионите за планиране от ниво 2. Яснота по отношение на механизма, по който ще се реализират предвижданите промени, ще даде измененият и допълнен ППЗРР. В тази връзка и с оглед сроковете за разработване на стратегическите документи, е необходимо измененията в ППЗРР да бъдат приети в максимално кратки срокове.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Новата тенденция в провеждането на регионалната политика е да се подходи спрямо социално-ресурсния, икономически, културно-исторически и географски потенциал на развитие, а не да се утвърждават приблизително еднакви приоритети за развитие на регионите за планиране от ниво 2, какъвто подход е използван при разработването на Регионалните планове за развитие с период на действие 2014-2020 г. След извършени задълбочени анализи се установи необходимост от институционални реформи в посока разширяване на функциите, правомощията и състава на регионалните структури в регионите за планиране от ниво 2, които изпълняват функции, свързани с изпълнението на програми, съфинансирани от ЕФСУ, както и укрепване на техния капацитет.

Изменението на ЗРР от м. март 2020 г. е разписана промяната по отношение на подхода в управлението на регионалното развитие, която ще доведе до засилване значението на териториалното измерение на секторните политики, подобряване на междусекторната координация, до развитие на полицентричния модел от йерархизирани градове-центрове, до възможността за ефективно прилагане на интегрирани териториални инвестиции.

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

Основните разпоредби на ЗРР, т.ч. наименованията, условия и реда за разработване, съгласуване и актуализация на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие, както и функционирането на регионалните съвети за развитие и експертните звена към тях, следва да намерят отражение и детайлизиране в изменения и допълнен ППЗРР.

Тези изменения на правилника се отнасят до промени в структурата, функциите и правомощията на звената и органите, свързани с обсъждането и приемането на стратегически документи, както и с изпълнението на функциите им, делегирани от ЗРР във връзка с реализация на интегрираните териториални инвестиции.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

През програмния период 2021-2027 г. ще бъде изпълняван инструмент под формата на интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) на регионално ниво, съгласно чл. 28, параграф 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика, с цел постигане на по-добър инвестиционен фокус, по-ефективни и ефикасни интервенции, засилен междусекторен диалог между различни заинтересовани страни.

Инструментът ИТИ в България ще бъде изпълнен на базата на Интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво NUTS 2 (ИТСП), които гарантират изпълнение на изискванията на чл. 29 от Регламент (ЕС) 2021/1060 за съдържанието на интегрираните териториални изисквания, а именно съдържат: информация за географския район, за който се отнася стратегията, анализ на нуждите и потенциала за развитие на района, включително икономическите, социалните и екологичните взаимовръзки, описание на интегриран подход в отговор на набелязаните нужди и потенциала за развитие на района и описание на участието на партньорите съгласно член 8 от Регламент 2021/1060 в подготовката и изпълнението на стратегията.

С последните промени в ЗРР се предвижда засилено включване на регионалното ниво в изпълнението на политиките чрез разширяване на функциите, правомощията и състава на регионалните съвети за развитие. Тази промяна е свързана с извършването от тях на предварителния подбор на операции/проектни идеи, финансирани от различни източници, които да бъдат изпълнявани на територията на конкретния регион.

Съгласно чл. 18 от ЗРР в регионите за планиране от ниво 2 се създават РСР, чиято цел е да координират провеждането на държавната политика за регионално развитие в съответния регион за планиране от ниво 2. В състава на регионалния съвет за развитие се включват председател, заместник-председател, членове с право на глас при вземане на всички решения и наблюдатели с право на съвещателен глас. При приемане на решения, свързани с подбор на операции/концепции за ИТИ (чл. 19, ал. 1, т. 3 от ЗРР), част от наблюдателите (чл. 18 ал. 13, т. 6 – 11 от ЗРР) имат право на глас, като в този случай съставът на РСР се нарича „широк състав“.

Съгласно чл. 24, ал. 6 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление безвъзмездната финансова помощ по изпълнение на подхода „Интегрирани териториални инвестиции“, се предоставя от Управляващите органи на програмите съфинансирани от ЕФСУ въз основа на подадени проектни предложения в изпълнение на одобрена по реда на Закона за регионалното развитие и актовете по прилагането му концепция за ИТИ.

С подхода за интегрирано териториално развитие на регионите за планиране от ниво 2 се цели развитие на модел на партньорство и насърчаване на сътрудничеството между различни действащи лица на местно ниво – както между местните власти и другите заинтересовани страни (представители на бизнеса и гражданското общество), така и между отделните административни звена и публични институции (общини, областни администрации), които, водени от обща цел, работят съвместно за разрешаването на общи проблеми или оползотворяване на потенциалите за развитие на конкретна територия. Партньорството се осъществява в съответствие с принципа на многостепенното управление и с подход „отдолу-нагоре“. Интегрираните териториални инвестиции се основават на стратегиите за териториално и местно развитие.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Последваща оценка на въздействието на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие не е извършвана.

През 2017 г. Министерството на регионалното развитие (МРРБ) подготви Пътна карта за извършване на промени в политиката за регионално развитие, в т.ч. промени в действащото законодателство, в системата от стратегически документи за регионално и пространствено развитие, анализ и оценка на управлението на регионалното развитие, както и социално-икономически анализ на районите от ниво 2.

През м. април 2018 г. от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД беше изготвен доклад с препоръки и предложения за повишаване ефективността на политиката за регионално

развитие. Докладът разглежда различни варианти за оптимизиране на изпълнението на политиката за регионално развитие в страната и предлага конкретни промени в системата от стратегически документи за регионално и пространствено развитие, вкл. по отношение на изпълнението и управлението на политиката. Докладът препоръчва оптимизация на процесите, които следва да намерят отражение в съответната нормативна уредба – ЗРР и ППЗРР. На базата на изводите от тази разработка са изготвени предложенията в ЗИД на ЗРР (ДВ бр.21 от 13 март 2020 г.). Разработен е и предвиденият социално-икономически и демографски анализ за нуждите на Програма „Развитие на регионите“ 2021-2027 г. и други програми, финансирани със средства от ЕФСУ. По отношение на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие също е постигнат значителен напредък. Утвърдени са със Заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството Методически указания за разработване на стратегическите документи на регионално и общинско ниво за периода 2021-2027 г. Подготвени са стратегическите документи на национално и регионално ниво, като за последните предстои внасянето им за одобрение от Министерския съвет. Следващата стъпка, която е законовоопределена, е ППЗРР да бъде приведен в съответствие с законодателството посочено в т. 1.4.

2. Цели:

Нормативната промяна в ППЗРР ще доведе до:

1. Ефективно прилагане на разпоредбите на ЗРР и яснота по отношение на детайлите и процеса по наблюдение, контрол и оценка на стратегическите документи.
2. Прецизиране на правилата по отношение на функционирането на регионалните съвети за развитие.
3. Прецизирани състав, отговорности и функции на звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа.

Посочените цели изцяло съответстват на действащата стратегическа рамка за регионално развитие.

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

Идентифицирани са следните 12 групи заинтересовани страни (ведомства и организации), пряко свързани с провеждането на политиката за регионално развитие:

1. Министерски съвет, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на финансите, Министерство на околната среда и водите, Министерство на земеделието, Министерство на икономиката и индустрията, Министерство на иновациите и растежа, Министерство на енергетиката, Министерство на туризма, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на транспорта и съобщенията, Министерство на електронното управление, Министерство на младежта и спорта, Министерство на културата – 15 броя;
2. Управляващи органи на програмите, съфинансирани от фондовете за споделено управление, и Централно координационно звено в администрацията на Министерския съвет – 9 броя;
3. Национален статистически институт;
4. Национален център за териториално развитие ЕАД, гр. София;
5. Териториални звена на централната изпълнителна власт на територията на 6-те региона за планиране от ниво 2 и 28-те района от ниво 3 (област);

6. Областни управители и областни съвети за развитие – 28 броя;
7. Регионални съвети за развитие в регионите за планиране от ниво 2 – 6 броя;
8. Кметове на общини и общински съвети (в 265 общини);
9. Представители на организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище;
10. Университети и научни организации, както и национално представени неправителствени организации, които имат отношение към регионалното развитие;
11. Национално сдружение на общините в Република България;
12. Неправителствени организации, вкл. работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи, организации, работещи в областта на равенството между мъжете и жените, не дискриминацията и равните възможности, екологични организации, организации работещи в сферата на образованието, науката и културата.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблема: Необходимост от прецизиране на състав, отговорности и функции на регионалните съвети за развитие и звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа за прилагане на политиките в регионалното развитие и реализация на интегрирани териториални инвестиции на територията на регионите.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание:

Координирането на политиките за регионално развитие и за пространствено планиране ще остане затруднено. Ще продължи неефективната практика за липсата на териториална координация на секторните политики. Ще се засилят междурегионалните и вътрешнорегионалните диспропорции, което ще се отрази негативно и ще затрудни реализацията на програмите, съфинансирани от ЕФСУ през програмен период 2021-2027 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

При този вариант не се наблюдават положителни ефекти при изпълнение на политиката за регионално и пространствено развитие, тъй като ще се запазят действащите към момента разпоредби на ППЗРР, което ще доведе до затруднения при реализацията на интегрирани териториални инвестиции за всички посочени в раздел 3 групи заинтересовани страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Този вариант се характеризира само със значителни отрицателни въздействия. Действащият ППЗРР не дава възможност за гъвкава подкрепа на регионите за реализация на интегрираните териториални инвестиции с максимално отразяване на спецификите на местно ниво, както и при програмиране на процедурите за подкрепа да се обмисли предоставянето на диференцирана подкрепа за общините и районите на база на поставените цели. ППЗРР в настоящата му редакция не дава възможност за ефективно прилагане на подхода „отдолу-нагоре“ в изпълнение на интегрираните териториални стратегии, както и да се предвидят и заложат механизми, които да насърчават инвестициите в икономическо развитие, образователна и здравна инфраструктура, в т.ч. и зелени инвестиции, предоставя подкрепа за подпомагане идентифицирането и

разработването на проекти и създаване на партньорство за инвестиции в инфраструктурни мерки за развитие на икономиката на общините и регионите и да се популяризира подкрепата и възможностите за финансиране на инвестициите.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Няма въздействие върху малките и средните предприятия.

Административна тежест: ППЗРР не оказва административна тежест по отношение на задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие“:

Описание:

ЗРР задава рамката на провеждането на политиката за регионално развитие, а в ППЗРР е разписан механизмът, по който тя ще се осъществява. ППЗРР изяснява организацията на дейността на РСР и процесът на вземане на решения. В ППЗРР детайлно са разписани процедурите за избор на състава на РСР, включващ председател, заместник-председател, членове с право на глас при вземане на всички решения, наблюдатели с право на глас при приемането на решения по чл. 19, ал.1, т.3 от ЗРР и експертен състав. В ЗРР са описани основните функции и задължения на РСР, като в ППЗРР те се доразвиват и конкретизират. Подробно са описани съставът и специфичните функции на трите звена, част от експертния състав на РСР – звено за медиации, звено за публични консултации и звено за предварителен подбор.

Звеното за медиация изпълнява следните функции: съдейства за сформирването на партньорства между заинтересованите страни на регионално ниво и осъществява координация в процеса на подготовка и разработване на концепции за ИТИ, които да бъдат включени в Концепцията за приноса на фондовете на ЕС от съответния регион за планиране от ниво 2; провежда разяснителни кампании; отговаря за информационната стратегия на регионалния съвет за развитие при запознаването на общността с интегрирания териториален подход и с условията и реда за получаване на писма за подкрепа по смисъла на чл. 19, ал. 1, т. 3 от ЗРР; изготвя доклад за подпомогнатите заинтересовани страни, сформираните партньорства.

Звеното за публични консултации изпълнява следните функции: организира и провежда обществени консултации и представяния, свързани с разглеждане и обсъждане на подадени концепции за ИТИ; изготвя доклад за резултатите от проведените обществени консултации и получена обществена подкрепа и коментари по представените концепции за ИТИ.

Звеното за предварителен подбор изпълнява следните функции: извършва проверка за административно съответствие и допустимост на концепциите за ИТИ по одобрените критерии, публикувани при обявяване на процедурата; изготвя списък с концепции за ИТИ, които отговарят на критериите за административно съответствие и допустимост и списък с концепции за ИТИ, отхвърлени на етапа на проверка на административното съответствие и допустимостта, включително мотиви за недопускането им; извършва точкуване на концепциите за ИТИ съгласно критерии за приоритизация, публикувани при обявяване на процедурата, за определяне съответствието им с целите и приоритетите на програмите; изготвя списъци с приоритизирани концепции за ИТИ и оформя Обща програмна концепция за приноса на средствата от ЕС към интегрираната териториална стратегия за развитие на съответния регион за планиране от ниво 2, които да бъдат гласувани от широкия състав на регионалния съвет за развитие.

Звеното за предварителен подбор изпълнява също така функции по преглед на дейностите на български партньори в проекти по програмите за трансгранично сътрудничество, предложени за съфинансиране от Европейските структурни и инвестиционни фондове и инструменти за предприемаческа помощ на Европейския съюз, за съответствие с приложимите стратегически документи, включително: извършва преценка за приноса на предложените от българските партньори дейностите към конкретните цели и приоритети на интегрираните териториални стратегии за развитие на съответния регион за планиране от ниво 2; представя пред съответния регионален съвет за развитие списък с одобрените за финансиране проекти от съответния Комитет за наблюдение по дадена програма; изготвя писма за подкрепа по смисъла на чл. 19, ал. 1, т. 4 от ЗРР по отношение на приноса на предложените от българските партньори дейности към конкретните цели и приоритети на интегрираните териториални стратегии за развитие на съответния регион за планиране от ниво 2.

Подбор на концепции за интегрирани териториални инвестиции от регионалните съвети за развитие в изпълнение на функциите им по чл. 19, ал. 1, т. 3 от ЗРР се извършва от широкия състав на съвета съгласно чл. 27, ал. 3 от ППЗРР. Подборът се обективира в списък с одобрени концепции за интегрирани териториални инвестиции, съставен на базата на проведена процедура за подбор, описана в приложение № 4 към ППЗРР.

В съответствие със ЗРР с предложения проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на изменения ППЗРР се прецизират процедурите и правилата за изготвяне, съгласуване, приемане, актуализиране и изпълнение на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие, която включва Националната концепция за регионално развитие на регион за планиране от ниво 2 (ИТСРРП ниво 2) и Плана за интегрирано развитие на община (ПИРО). НКРПР се разработва за срок до 15 години (с изключение на елементите на техническата инфраструктура, които се планират за период до 30 години), а ИТСРРП ниво 2 и ПИРО – за период от 7 години. Министърът на регионалното развитие и благоустройството организира изработването, съгласуването и актуализирането на НКРПР и ИТСРРП ниво 2, съгласно издадени от него методически указания, а Министерският съвет е органът, който ги приема, като за всеки регион за планиране се издава отделно решение. Задължително условие за внасяне в Министерския съвет е проектите на ИТСРРП ниво 2 да бъдат одобрени от съответното РСР. След приемане на горепосочените документи от Министерския съвет, те биват обнародвани в Държавен вестник и се публикуват на електронната страница на Министерство на регионалното развитие и благоустройството. От своя страна, ПИРО се обсъжда и приема от общинския съвет в срок 3 месеца преди началото на периода на неговото действие, като кметът на общината е този, който организира изработването, съгласуването и актуализирането на плана и осъществява координация и контрол върху процеса.

Актуализирането на системата от документи е възможно при определени обстоятелства и при възникване на необходимост – например промяна на националното законодателство и законодателството на ЕС, целите и приоритетите на политиката за регионално и пространствено развитие, промяна на административно-териториалното устройство на Република България, при приемане, промяна или актуализация на секторни стратегически документи на национално и регионално ниво и др., като обстоятелствата са различни според документа и неговото място в йерархията.

Изпълнението на стратегическите документи се отчита чрез изготвянето на доклади, като сроковете са следните: за НКРПР се изготвят междинен и окончателен доклад. Междинният доклад се изготвя в средата на периода на нейното действие, а окончателният доклад не по-късно от една година след изтичането на периода на нейното действие. Докладите се одобряват от Министерски съвет и се публикуват на страницата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството в интернет в срок до пет работни дни от датата на обнародването на решението на Министерския съвет в "Държавен вестник". ИТСРРП ниво 2 – доклади на всеки 3 години, а изпълнението на ПИРО се отчита всяка година. Орган за наблюдение на изпълнението

на ИТСРРП ниво 2 е РСР в съответния регион за планиране ниво 2, а на ПИРО – съответният общински съвет.

Планът за интегрирано развитие на общината се обсъжда и съгласува с широк кръг заинтересовани страни, имащи отношение към развитието на общината, като получените становища и коментари се отразяват по преценка на общинския съвет. Кметът на общината публикува на интернет страницата на общината проекта на план за интегрирано развитие и отправя покана за публично обсъждане, съдържаща мястото и датата за неговото провеждане. Поканата се публикува на интернет страницата на общината не по-късно от 10 работни дни преди провеждането на обсъждането. В срок не по-късно от 30 дни от публикуването на проекта на плана за интегрирано развитие на общината се провеждат публични консултации по проекта. След изтичане на срока постъпилите препоръки, предложения и становища се отразяват по целесъобразност в проекта на документа. Кметът организира публикуването на справка за проведените консултации, вкл. и от публичното обсъждане, на интернет страницата на общината.

Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗРР допълва изискванията, отнасящи се до организацията и дейността на РСР, като:

Регионалният съвет за развитие обсъжда становища, препоръки, доклади, справки и оценки и приема решения. Приетите решения се разпространяват до гражданите чрез интернет страницата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството, интернет страниците на съответните областни администрации и по преценка на членовете на регионалния съвет за развитие – чрез средствата за масово осведомяване, в срок от 10 работни дни от датата на провеждане на заседанието. Тези решения се публикуват и на електронната страница на Програмата за развитие на регионите и на единния информационен портал на Европейските структурни и инвестиционни фондове в срок от 10 работни дни от датата на провеждане на заседанието. Отговорен за публикуването на приетите решения на интернет страницата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството е Секретарят на РСР, отговорни за публикуването на приетите решения на интернет страницата на областните администрации са съответните областни управители.

Решението на РСР за одобряване на концепция за приноса на фондовете на ЕС към изпълнението на Интегрираната териториална стратегия за развитие на региона и концепциите за ИТИ към нея във връзка с функциите по чл. 19, ал. 1, т. 3 от ЗРР се приема с обикновено мнозинство от широкия състав на съвета съгласно чл. 27, ал. 3 от ППЗРР след проведена процедура за подбор по реда на приложение № 4 от ППЗРР.

Секретарят на съответния регионален съвет за развитие организира публикуването на протокола заедно с всички съпътстващи материали на интернет страницата на Министерството на регионалното развитие и благоустройството в срок от 10 работни дни от датата на провеждане на заседанието.

Предвижданите изменения и допълнения на ППЗРР няма да повлияят съществено на останалото национално законодателство. При този вариант на действие ще се наблюдава положително въздействие върху цялостната система за регионално и пространствено планиране, ще се повиши ефективността на регионалната политика и ще се затвърди нейната важна координираща роля.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Положителните въздействия са сходни за всички групи идентифицирани заинтересовани страни и са представени общо за всички тях.

Положителното въздействие ще бъде съсредоточено върху създаване на практически процедури и правила за прилагани на ЗРР:

- Постигане на яснота по отношение на процесите по наблюдение, мониторинг и оценка на стратегическите документи.

- Прецизиране на отговорностите и функциите на звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа.
- Създаване на ясни процедури за избор на състава на РСР, които да гарантират прозрачност и широка представителност на заинтересованите страни, имащи отношение към развитието на съответния регион.
- Овластяване и даване на глас на местните заинтересовани страни чрез предоставяне на възможност за участие във вземането на решения за развитието на съответния регион, включително по отношение на мерките, които да бъдат финансирани на местно ниво, както и в процеса на координация на регионалната политика.
- Ефективно прилагане на принципа на партньорство и извеждането му като водещ в управлението и изпълнението на регионалната политика, което в дългосрочен план ще осигури необходимите условия за успешно реализиране на концепции за интегрирани териториални инвестиции с широк ефект върху по-голяма територия и брой население.
- Осигуряване във възможно най-голяма степен на обективност на решенията на РСР, свързани с одобряване на концепции за интегрирани териториални инвестиции във връзка с функциите по чл. 19, ал.1, т.3 от Закона за регионалното развитие.
- Създаване на необходимите условия за гарантиране на качествено изпълнение на подхода за интегрирано териториално развитие през програмен период 2021-2027 г.

Ще се подпомогне по-добро развитие на икономически потенциали, мобилност и привлекателна среда за живот с възможности за достъп до адекватно жилищно настаняване, качествени и достъпни здравни, образователни и социални услуги, култура, забавления, спорт, работа и отдых, за да се повиши стандартът на живот и да се помогне при справяне с проблеми, свързани с демографските дисбаланси, както и със сериозните последствия от кризата с COVID-19.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не са идентифицирани негативни въздействия върху изпълнението на политиката за регионално развитие и за идентифицираните заинтересовани страни. В дългосрочен план не са идентифицирани негативни социално-икономически въздействия върху развитието на регионите за планиране от ниво 2 и върху намаляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия.

Разширяването на правомощията на РСР поставя изискване за адресиране на необходимостта от повишаване на техния капацитет за изпълнение на новите функции, съгласно предлаганото изменение на ППЗРР. Идентифицирано предизвикателство в това отношение е осигуряването на достатъчно средства за изпълнението на специализирани обучения в областите, в които е необходимо повишаване на капацитета и компетентностите на членовете на РСР, както и осигуряване на непрекъснатост на този процес през целия програмен период до 2027 г. Прилагането на нов подход при взимане на решения от РСР и разширяването на техните правомощия би могло да затрудни функционирането им, вкл. от гледна точка на политически риск.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия: Актът не засяга малките и средни предприятия (МСП). В средносрочен и дългосрочен план се очаква подобряване на възможностите и инвестиционната среда за МСП и положителен ефект върху демографските характеристики на районите. Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗРР може да допринесе за подобряване на икономическата активност на МСП по отношение на предоставянето на възможности за реализация на инвестиционни намерения чрез участие в

интегрирани териториални инвестиции на територията на регионите от ниво 2, както и улесняване на достъпа до финансиране за бизнеса.

Административна тежест: Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗРР не оказва административна тежест по отношение на задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др. С акта не се създават нови регистри, нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблема: Необходимост от прецизиране на състав, отговорности и функции на регионалните съвети за развитие и звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа за прилагане на политиките в регионалното развитие и реализация на интегрирани териториални инвестиции на територията на регионите.

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗРР“
Ефективност	Цел 1: Ефективно прилагане на разпоредбите на ЗРР и яснота по отношение на детайлите и процеса по наблюдение, контрол и оценка на стратегическите документи.	2	1
	Цел 2: Прецизиране на правилата по отношение на функционирането на регионалните съвети за развитие.	2	1
	Цел 3: Прецизирани състав, отговорности и функции на звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа.	3	1
Ефикасност	Цел 1: Ефективно прилагане на разпоредбите на ЗРР и яснота по отношение на детайлите и процеса по наблюдение, контрол и оценка на стратегическите документи.	2	1
	Цел 2: Прецизиране на правилата по отношение на функционирането на регионалните съвети за развитие.	2	1
	Цел 3: Прецизирани състав, отговорности и функции на звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа.	2	1

Съгласуваност	Цел 1: Ефективно прилагане на разпоредбите на ЗРР и яснота по отношение на детайлите и процеса по наблюдение, контрол и оценка на стратегическите документи.	2	1
	Цел 2: Прецизиране на правилата по отношение на функционирането на регионалните съвети за развитие.	2	1
	Цел 3: Прецизирани състав, отговорности и функции на звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа.	3	1

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи; съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблема: Вариант 2 „Приемане на проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие“.

Във връзка с гореизложеното, се предлага да бъде избран Вариант 2 „Приемане на проект за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

С акта не се създават нови регистри, нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

- Да

.....
.....
 Не

С акта не се създават нови регистри, нови регулаторни режими и не се засягат съществуващи режими и услуги.

1.1. Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

.....
.....
 Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

С приемането на нормативната промяна се вменяват нови дейности и правила за работа на органите за регионално ниво, отговорни за координирането на регионалната политика, в т.ч. на териториалните звена на МРРБ в регионите за планиране от ниво 2. Изпълнението на новите функции изисква повишаване на капацитета на органите, за които са необходими времеви, финансови и технически ресурси. Финансовите ресурси за обезпечаване на функциите се осигуряват по линия на ЕФСУ през програмен период 2021-2027 г.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

.....
.....
Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Обществени консултации по проекта на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на ЗРР, заедно с предварителната частична оценка за въздействието ще бъдат проведени по реда на чл.26, ал.2 и ал.3 от Закона за нормативните актове (ЗНА).

С Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие се уреждат условията, редът и сроковете за изготвяне, съгласуване, приемане, актуализиране и изпълнение на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, организацията и дейността на регионалния съвет за развитие (РСР) и на областния съвет за развитие, както и наблюдението на изпълнението на интегрираните териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2 (ИТСРРП ниво 2) и плановете за интегрирано развитие на общините (ПИРО). ПИРО и ИТСРРП ниво 2 са основни стратегически документи, на базата на които се планира да се реализират инвестициите по приоритети „Интегрирано градско развитие“ и „Интегрирано териториално развитие на регионите“ по Програма „Развитие на регионите“ (ПРР) 2021-2027. Промените в ППЗРР са от съществено значение за одобрението на ПРР от ЕК в срок (до края на 2022 г.) и за своевременното стартиране на изпълнението на програмата. Евантуална забава при стартирането на програмата може да доведе до загуба на средства от фондовете на ЕС. В този случай на изключителни обстоятелства, на основание чл.26, ал 4 от ЗНА, срокът за получаване на предложения и становища е 14 дни.

Съгласно чл. 27 от ЗНА проектът на нормативен акт, заедно с предварителната частична оценка на въздействието се изпраща за междуведомствено съгласуване с министерствата, областните управители и Националното сдружение на общините в Република България, които, съгласно ал. 2 от цитирания член, изготвят становища в 14-дневен срок.

Обобщете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултации процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

Приемането на проект на ППЗРР не произтича директно от правото на Европейския съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

Няма приложения.

Приложете необходимата допълнителна информация и документи.

11. Информационни източници:

- Закон за регионалното развитие (ЗРР)
- Актуализирана Национална концепция за пространствено развитие (АНКПР) 2013-2025 г.
- Закон за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕСФСУ)
- Интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво NUTS 2 (ИТСР) 2021-2027 г.
- Социално-икономически анализ на районите в Република България

.....
Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Ася Станкова, главен директор на ГД „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“, МРРБ *ЗА*

Дата: ... *14.09.2025.* *ОБЩА - ПЗ 02-14-9021* *16.09.2025.*

Подпис: ...